GENERALINIO ADVOKATO M. POIARES MADURO IŠVADA,

pateikta 2006 m. gegužės 4 d. [1]

1. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt* (Austrija) pateikia klausimus, iš esmės susijusius su Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų XIII priedo 6 skyriaus 2 dalies aiškinimu [2].

2. Siekiama išsiaiškinti, ar Austrijos Respublika gali taikyti teisės aktą, pagal kurį tabako, importuojamo asmeniniame keleivių, kurie gyvena valstybės narės mokesčių teritorijoje ir į šią teritoriją tiesiogiai grįžta iš Slovėnijos kirsdami sausumos sieną arba vidaus vandenimis, bagaže, atleidimas nuo akcizų taikomas ne daugiau kaip 25 cigaretėms.

I — Pagrindinės bylos aplinkybės, teisinis pagrindas ir Teisingumo Teismui pateikti prejudiciniai klausimai

3. Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant Austrijoje gyvenančios A. Valeško, 2004 m. liepos 10 d. įvežusios į Austrijos teritoriją 200 cigarečių iš Slovėnijos, pareikštą ieškinį dėl *Zollamt Klagenfurt* (Klagenfurto muitinė, toliau – *Zollamt*) sprendimo atsisakyti atleisti nuo akcizų 200 vienetų cigarečių ir apmokestinti 175 cigaretes, kurios viršija 25 cigaretėms taikomą atleidimą, tabako mokesčiu.

4. Šis sprendimas atsisakyti taikyti atleidimą A. Valeško įvežtoms 175 cigaretėms pagrįstas

1 — Originalo kalba: portugalų.

2 — OL L 236, 2003, p. 33, toliau – Stojimo aktas.

1994 m. rugpjūčio 31 d. Tabako mokesčių įstatymu [3] (Tabaksteuergesetz), būtent jo 29a straipsniu.

5. *TabStG* 29 straipsnio 1 dalis, be kita ko, nustato, kad „atleidžiami nuo mokesčio kitoje valstybėje narėje laisvoje prekyboje fizinio asmens asmeniniam vartojimui įsigyjami ir jo paties į mokesčių teritoriją importuojami tabako gaminiai, jeigu šie gaminiai skirti individualiam ir nekomercinio pobūdžio naudojimui“.

6. Be to, pagal *TabStG* 29a straipsnį:

„1. 44f straipsnio 2 dalyje nurodytais pereinamaisiais laikotarpiais į mokesčių teritoriją keleivių asmeniniame bagaže importuojamų tabako gaminių atleidimas nuo akcizų pagal 29 straipsnį taikomas ne daugiau kaip:

<...>

3) 200 cigarečių, kai atvykstama iš Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos arba Slovakijos Respublikos.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, keleivių, kurių įprasta gyvenamoji vieta yra mokesčių teritorijoje ir kurie 44f straipsnio 2 dalyje nurodytais pereinamaisiais laikotarpiais tiesiogiai per sausumos sieną arba vidaus vandenis atvyksta į mokesčių teritoriją, asmeniniame bagaže importuojamų tabako gaminių atleidimas nuo akcizų taikomas ne daugiau kaip:

<...>

2) 25 cigaretėms, kai atvykstama iš Slovakijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos arba Vengrijos Respublikos.“

7. *TabStG* 44f straipsnio 2 dalies 4 punktas nustato, kad šis 29a straipsnis įsigalioja tuo pačiu metu, kaip ir stojimo į Europos Sąjungą sutartis ir, pavyzdžiui, Slovėnijos Respublikai taikomas pereinamuoju laikotarpiu iki 2007 m. gruodžio 31 dienos.

3 — BGBl. 704/1994, iš dalies pakeistas 2003 m. gruodžio 19 d. Mokesčius iš dalies keičiančiu įstatymu (Abgabenänderungsgesetz) (BGBl. I, 124/2003, toliau – *TabStG*).

8. Pagal 1995 m. sausio 5 d. Reglamento dėl atleidimo nuo akcizų (Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) [4] 3a straipsnį:

„1. Tabako gaminių, kuriuos įveža keleiviai, įprastai gyvenantys šio reglamento taikymo teritorijoje ir į šią teritoriją įvažiuojantys kirsdami sausumos sieną, besiribojančią su kitomis nei Europos Sąjungos valstybės narės ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalimis, atleidimas nuo akcizų taikomas ne daugiau kaip:

1) 25 cigaretėms ar

<...>

2. 1 dalis netaikoma tabako gaminiams, kurių atžvilgiu įrodyta, kad jie buvo įsigyti taikymo teritorijoje arba laisvojoje prekyboje kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ir už kuriuos nebuvo grąžinti ar kompensuoti akcizai.

3. 1 dalis taip pat taikoma tabako gaminiams, kurie importuojami iš Šveicarijos Samnauntal laisvosios zonos.

<...>“

9. Dėl sprendimo, kuriuo *Zollamt* apmokestino tabako mokesčiu 175 cigaretes, viršijusias neapmokestinamų 25 cigarečių kiekį, A. Valeško pateikė skundą, tvirtindama, kad *TabStG* 29a straipsnyje numatytas ne daugiau kaip 25 cigaretėms taikomas atleidimas nuo akcizų prieštarauja Bendrijos teisei. 2004 m. gruodžio 17 d. Sprendimu *Zollamt* atmetė šį skundą.

10. Dėl šio sprendimo A. Valeško pareiškė ieškinį *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt*, kuris Teisingumo Teismui pateikė šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Stojimo akto XIII priedo 6 skyriaus 2 dalyje įtvirtintos nuostatos, pagal kurias, nepažeisdamos 1992 m. vasario 25 d. Direktyvos 92/12/EEB dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole (OL L 76, p. 1), 8 straipsnio ir pranešusios Komisijai, valstybės narės, kol yra taikoma pirmiau

4 — BGBl. 3/1995. Šis reglamentas buvo iš dalies pakeistas 1997 m. birželio 19 d. Reglamentu (Verordnung: Änderung der Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) (BGBl. II, 162/1997), įsigaliojusiu 1997 m. liepos 1 dieną.

nurodyta leidžianti nukrypti nuostata, gali „toliau taikyti“ tuos pačius kiekybinius apribojimus cigaretėms, kurios gali būti įvežtos į jų teritorijas iš Slovėnijos nemokant akcizų, kurie yra taikomi importui iš trečiųjų šalių, atsižvelgiant į techninį terminą „toliau taikyti“, gali būti aiškinamos taip, kad šios sutarties nuostatos leidžia tuos kiekybinius apribojimus, kurie konkrečioje valstybėje narėje iki Slovėnijos Respublikos įstojimo buvo taikomi, be kita ko, Slovėnijos Respublikos, kaip trečiosios šalies, atžvilgiu?

2. Teisingumo Teismui pripažinus, kad nagrinėjamos sutarties nuostatos negali būti aiškinamos kaip leidžiančios tuos kiekybinius apribojimus, kurie konkrečioje valstybėje narėje galiojo iki Slovėnijos Respublikos įstojimo, Slovėnijos Respublikai esant trečiąja šalimi, klausimas yra toks:

Ar EB 23, 25 ir 26 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos tabako, importuojamo asmeniniame keleivių, kurie įprastai gyvena valstybės narės mokesčių teritorijoje ir į šią teritoriją tiesiogiai grįžta kirsdami sausumos sieną arba vidaus vandenimis, bagaže, atleidimas nuo akcizų, taikomas ne daugiau kaip 25 cigaretėms, jeigu įvažiuojama iš tam tikrų kitų valstybių narių, nepažeidžia laisvo prekių judėjimo principo, kai toks kiekybinis apribojimas egzistuoja vienintelės trečiosios šalies (Šveicarijos Konfederacijos) laisvosios zonos atžvilgiu, o iš visų kitų trečiųjų šalių leidžiama įvežti 200 cigarečių, kurios šioje valstybėje narėje atleidžiamos nuo akcizų?“

11. Atsakydamas į šiuos klausimus Teisingumo teismas turi išaiškinti keletą Bendrijų teisės nuostatų, pirmiausia Stojimo akto XIII priedo 6 skyriaus 2 dalį, kuri numato:

„<...>

Nukrypdama nuo Direktyvos 92/79/EEB 2 straipsnio 1 dalies, Slovėnija gali atidėti 60 eurų ir 64 eurų už 1 000 cigarečių bendrojo minimalaus akcizo, nustatyto didžiausią paklausą turinčios kainų grupės cigaretėms, taikymą iki 2007 m. gruodžio 31 d., jei šiuo laikotarpiu Slovėnija palaipsniui pritaikys savo akcizo tarifus prie bendrojo minimalaus akcizo, nustatyto direktyvoje.

Nepažeisdamos Tarybos direktyvos 92/12/EEB 8 straipsnio ir pranešusios Komisijai, valstybės narės, kol yra taikoma pirmiau nurodyta leidžianti nukrypti nuostata, gali toliau taikyti tuos pačius kiekybinius apribojimus cigaretėms, kurios gali būti įvežtos į jų teritorijas iš Slovėnijos nemokant akcizų, kurie yra taikomi importui iš trečiųjų šalių. Pasinaudodamos šia galimybe, valstybės narės gali atlikti būtinus patikrinimus, jei šie patikrinimai nekenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui."

12. Direktyvos 92/12 8 straipsnis numato, kad „laikantis vidaus rinkos reguliavimo principų, akcizai privačių asmenų individualiam naudojimui įsigyjamiems bei jų gabenamiems produktams turi būti sumokami toje valstybėje narėje, kurioje šie produktai įsigyjami". (Pataisytas vertimas)

13. 1983 m. kovo 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 918/83, nustatančio Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą [5], 45 straipsnio 1 dalis nustato:

„Atsižvelgiant į 46?49 straipsnius, atvykstančių iš trečiųjų šalių keleivių asmeniniame bagaže esančias prekes leidžiama įvežti be importo muitų, jei tos įvežamos prekės yra nekomercinio pobūdžio."

14. Reglamento Nr. 918/83 46 straipsnio 1 dalies a punktas nustato, kad 200 vienetų yra didžiausias cigarečių kiekis, kuriam taikomas 45 straipsnio 1 dalyje nurodytas atleidimas nuo importo muitų

15. Reglamento 49 straipsnio 1 dalis numato:

„Valstybės narės gali sumažinti leidžiamų be muitų įvežti prekių vertę ir (arba) jų kiekį, jei jas įveža:

— asmenys, gyvenantys pasienio zonoje,

— pasienio darbininkai,

5 — OL L 105, p. 1.

— transporto priemonių, važinėjančių tarp trečiųjų šalių ir Bendrijos, brigados.

<...>“

16. 1969 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyvos 69/169/EEB dėl įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytų nuostatų dėl tarptautiniais maršrutais keliaujančių asmenų importuojamų prekių atleidimo nuo apyvartos ir akcizo mokesčių suderinimo [6], iš dalies pakeistos 1978 m. gruodžio 19 d. Ketvirtąja Tarybos direktyva 78/1033/EEB [7] ir 1994 m. vasario 14 d. Tarybos direktyva 94/4/EB [8], 1 straipsnis numato:

„Vykstant iš trečiųjų šalių į Bendriją nuo apyvartos ir akcizo mokesčių atleidžiamos keliaujančių asmenų asmeniniame bagaže esančios prekės, jei jos įvežamos nekomerciniais tikslais ir jų bendra vertė vienam asmeniui neviršija 175 ekiu.“

6 — OL L 133, p. 6.
7 — OL L 366, p. 31.
8 — OL L 60, p. 14, toliau – Direktyva 69/169.

17. Pagal Direktyvos 69/169 4 straipsnio 1 dalies a punktą kiekviena valstybė narė nuo apyvartos ir akcizo mokesčių atleistoms iš trečiosios šalies importuojamoms cigaretėms nustato kiekybinį apribojimą, lygų 200 vienetų.

18. Šios direktyvos 5 straipsnis numato:

„1. Valstybės narės gali sumažinti prekių, kurias gali būti leidžiama įvežti be mokesčių, vertę ir (arba) kiekį iki vienos dešimtosios jų vertės ir (arba) kiekio, numatyto 2 straipsnyje ir 4 straipsnio 1 dalies II skiltyje, jei tokias prekes iš kitos valstybės narės įveža asmenys, gyvenantys importuojančios valstybės narės ar kaimyninės valstybės narės pasienio zonoje, pasienio zonos darbuotojai ar kelionėms tarptautiniais maršrutais naudojamų transporto priemonių įgulos.

Tačiau toliau išvardytų prekių neapmuitinamas kiekis gali būti toks:

a) tabako gaminiai

cigaretės: 40

<...>

2. Valstybės narės gali nustatyti mažesnes neapmokestinamų prekių vertės ir (arba) kiekio ribas, jei jas iš trečiosios šalies įveža pasienio zonoje gyvenantys asmenys, pasienio zonos darbuotojai ar kelionėms tarp trečiųjų šalių ir Bendrijos naudojamų transporto priemonių įgulos.

<...>

8. Į valstybę narę iš trečiosios šalies atvykstantiems asmenims valstybės narės gali nustatyti mažesnį 4 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose nurodytų prekių kiekį."

II – Teisinis vertinimas

19. Pagal Austrijos teisės aktus atleidimas nuo akcizo taikomas Austrijos gyventojų individualiam naudojimui iš Slovėnijos per sausumos sieną ar vidaus vandenis įvežamoms 25 cigaretėms. Tačiau atleidimas nuo akcizo taikomas 200 cigarečių, kai tie patys Austrijos gyventojai įveža cigaretes individualiam naudojimui iš trečiųjų šalių, išskyrus Samnauntal laisvąją zoną.

20. Austrijos teisės aktai numato iš valstybės narės, šiuo atveju Slovėnijos Respublikos, įvežamoms tik 25 cigaretėms taikomą atleidimą nuo akcizų, kuris yra *mažesnis* nei atleidimas, taikomas 200 iš trečiųjų šalių įvežamų cigarečių, išskyrus Samnauntal laisvąją zoną, kuri iš esmės yra tokioje pat padėtyje kaip ir Slovėnijos Respublika. Taigi iš valstybės narės, šiuo atveju Slovėnijos Respublikos, keleivių atliekamas cigarečių importas į Austriją yra traktuojamas mažiau palankiai nei cigarečių importas iš beveik visų trečiųjų šalių.

21. Atsižvelgiant į tai, ši byla yra aiškiai susijusi su cigarečių importo iš valstybės narės, šiuo atveju Slovėnijos Respublikos, diskriminavimu iš trečiųjų šalių, išskyrus Samnauntal laisvąją zoną, keleivių įvežamo tabako atžvilgiu.

22. Vis dėlto šis nevienodas vertinimas gali būti pateisinamas objektyviomis priežastimis ir aiškiai leidžiamas pagal Bendrijų teisę. Šiuo

atžvilgiu primintina, kad Stojimo akto 6 skyrius aiškiai nurodo, jog „valstybės narės <...> gali toliau taikyti tuos pačius kiekybinius apribojimus cigaretėms, kurios gali būti įvežtos į jų teritorijas iš Slovėnijos nemokant akcizų, kurie yra taikomi importui iš trečiųjų šalių".

muito mokesčių. Atsakymą į šį klausimą pateikia Direktyva 69/169 ir Reglamentas Nr. 918/83. Iš Direktyvos 69/169 4 straipsnio 1 dalies a punkto ir Reglamento 918/83 46 straipsnio 1 dalies a punkto matyti, kad iš esmės nuo mokesčių atleidžiama 200 cigarečių. Vis dėlto, remiantis Direktyvos 69/169 5 straipsniu ir Reglamento 918/83 49 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės gali sumažinti šį importo kiekybinį apribojimą.

III — Pirmasis klausimas

23. Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iškelia Stojimo akto XIII priedo 6 skyriaus 2 dalies termino „toliau taikyti" aiškinimo problemą. Reikia išsiaiškinti, ar šis terminas turi būti suprantamas kaip leidžiantis toliau taikyti kiekybinius apribojimus, kurie buvo taikomi Austrijoje iki Slovėnijos Respublikos įstojimo, kaip trečiosios šalies atžvilgiu, ar, atvirkščiai, jis turi būti suprantamas kaip leidžiantis toliau taikyti šiuo metu Austrijoje trečiosioms šalims taikomus kiekybinius apribojimus.

24. Bet kuriuo atveju, nepaisant to, kad terminas „toliau taikyti" šiame 6 skyriuje yra aiškinamas kaip nurodantis praeitį arba dabartį, svarbu nustatyti, kokie yra kiekybiniai apribojimai, kuriuos pagal Bendrijų teisę valstybės narės gali taikyti keleivių įvežamoms iš trečiųjų šalių cigaretėms atleidžiant jas nuo akcizo mokesčio, pridėtinės vertės ar

25. Ypač svarbi šiuo atveju yra Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalis, nustatanti, kad „valstybės narės gali sumažinti 4 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų prekių kiekį", t. y. 200 cigarečių, taikant atleidimą nuo apyvartos ir akcizo mokesčių „į valstybę narę iš trečiosios šalies atvykstantiems asmenims".

26. Iš tikrųjų susiję Austrijos teisės aktai, įtvirtinantys iki 25 cigarečių sumažintą atleidimą nuo akcizų, buvo priimti remiantis šio 5 straipsnio 8 dalimi. Aiškinant šią nuostatą, kuri yra esminė šioje byloje, nesvarbu, kada yra keliaujama – prieš ar po Slovėnijos Respublikos įstojimo. Siekiant nustatyti, ar

valstybės narės gali tokius teisės aktus, kokie nagrinėjami šioje byloje, priimti tik tam tikrų trečiųjų šalių atžvilgiu, pirmiausia reikia aiškinti klausimą dėl Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalies.

27. Šiuo atžvilgiu Komisija mano, kad Austrijos teisės aktas nesuderinamas su Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalimi. Šis nacionalinės teisės aktas prieštaravo Bendrijų teisei dar prieš Slovėnijos Respublikos įstojimą. Jos teigimu, pagal Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalį valstybės narės gali atleisti nuo importo mokesčio mažiau nei 200 cigarečių, tačiau šią nuostatą taikydamos visoms trečiosioms šalims vienodai ir jų neišskirdamos. Tai, kad pagal nagrinėjamą Austrijos teisės aktą beveik visoms trečiosioms šalims atleidimas nuo importo mokesčio taikomas 200 cigarečių, kai kitoms (šiuo metu tik Samnauntal laisvajai zonai) taikomas sumažintas 25 cigarečių atleidimas nuo mokesčių, yra diskriminacija, kurios negalima pateisinti remiantis Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalimi. Ši direktyvos nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į tarptautinės komercinės teisės principus, kurie draudžia diskriminaciją tarp atskirų trečiųjų šalių.

28. Pasak Komisijos, Austrijos Respublika taip pat neturi teisės priimti teisės akto, numatančio ne daugiau kaip 25 cigaretėms taikomą atleidimą nuo akcizų tik vienai kategorijai keleivių, kuri nėra tiksliai numatyta Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalyje, konkrečiai kalbant, Austrijos gyventojams, kurie grįžta į Austriją kirsdami sausumos sieną arba vidaus vandenimis iš Slovakijos, Slovėnijos, Vengrijos ar Samnauntal laisvosios zonos.

29. Aš nesutinku su Komisijos nuomone. Net jei tarptautinėje komercinėje teisėje galioja trečiųjų valstybių nediskriminavimo principas [9], į kurį atsižvelgiant turėtų būti aiškinama Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalis, tai nereiškia, kad yra draudžiamas bet koks skirtingas požiūris. Skirtingas požiūris gali būti pateisinamas objektyviomis priežastimis, kurios paneigia tikrosios diskriminacijos buvimą. Šiuo atveju valstybėms narėms reikia pripažinti galimybę laikantis Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalies nuostatų priimti priemones, būtinas užtikrinti su tabako gaminiais susijusios akcizų politikos veiksmingumą ir dažnai grindžiamas sveikatos apsauga.

30. Žinoma, remiantis Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalimi priimtos priemonės

9 — Žr., pavyzdžiui, 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos I straipsnio 1 dalį (toliau – GATT).

jokiu būdu negali būti taikomos taip, kad jos lemtų savavališką arba nepateisinamą valstybių diskriminaciją [10]. Vis dėlto taip nėra nagrinėjamo Austrijos teisės akto atveju. Kaip savo pastabose teigia Austrijos vyriausybė, objektyvios priežastys pateisina, kodėl Austrijoje ne daugiau kaip 25 cigarečių atleidimas nuo akcizų pagal Bendrijų teisę nėra taikomas visoms trečiosioms šalims ir visiems keleiviams, neskirstant jų pagal gyvenamąją vietą.

31. Pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalies formuluotė yra gana plati. Iš jos matyti, kad valstybės narės iš trečiosios šalies atvykstantiems asmenims gali nustatyti atleidimą nuo akcizų mažiau kaip 200 cigarečių. Pačioje direktyvos nuostatoje aiškiai numatyta bendra galimybė kiekvienai valstybei narei sumažinti akcizų mokesčio atleidimą importuojamiems produktams, šiuo atveju tabako produktams [11]. Vadinasi, 5 straipsnio 8 dalis neįpareigoja valstybių narių sumažinti šių kiekių visoms trečiosioms šalims vienodai ir visiems keleiviams nedarant jokių skirtumų. Todėl reikia patikrinti, ar atsižvelgiant į Direktyvos 69/169 tikslus, ypač jos 5 straipsnio 8 dalį, egzistuoja tokį skirtingą požiūrį į trečiąsias šalis ir keliautojų grupes pateisinančios objektyvios priežastys.

32. Kalbant apie šio 5 straipsnio 8 dalies *raison d'être* bendroje Direktyvos 69/169 struktūroje, reikia priminti, kad apskritai ši direktyva yra skirta palengvinti iš trečiųjų šalių tarptautiniais maršrutais keliaujančių asmenų judėjimą, supaprastinant asmeniniuose bagažuose įvežamų prekių muitinės kontrolę [12]. Kad būtų pasiektas šis tikslas, direktyva nustatomi kiekybiniai arba prekių vertės apribojimai, kurių neviršydami iš trečiųjų šalių keliaujantys asmenys gali įvežti prekes asmeniniuose bagažuose nemokėdami apyvartos ir akcizo mokesčių.

33. Vis dėlto pagal Direktyvos 69/169 5 straipsnį importui iš trečiųjų šalių valstybės narės gali sumažinti šiuos *a priori* nustatytus bei bendrus šios direktyvos 2 ir 4 straipsnių

10 — Žr. GATT XX straipsnį dėl bendrųjų išimčių, kurios leidžia Pasaulio prekybos organizacijos narėms netaikyti GATT nuostatų.

11 — Primintina, kad „pagal nusistovėjusią teismo praktiką Direktyvos 69/169 taikymo srityje valstybės narės išlaiko tik ribotą, pačios direktyvos joms pripažintą kompetenciją“. (1992 m. birželio 9 d. Sprendimas *Komisija prieš Ispaniją* (C-96/91, Rink. p. I-3789, 10 punktas ir jame nurodyta teismo praktika)).

12 — 1999 m. birželio 15 d. Sprendimas *Heinonen* (C-394/97, Rink. p. I-3599, 24 ir 25 punktai). Kaip teigiama generalinio advokato A. Saggio išvados šiai bylai 16 punkte, ir Direktyva 69/169, ir Reglamentas Nr. 918/83 „suteikia asmenims teisę įvežti į valstybės narės teritoriją nustatytą prekių kiekį atleidžiant jas nuo muito mokesčių ar apyvartos ir akcizo mokesčių, jei jos įvežamos nekomerciniams tikslams. Ši priemonė aiškiai yra skirta, pirma, palengvinti asmenų keliavimą tarptautiniais maršrutais ir, antra, supaprastinti valstybių narių muitinių darbą“.

ribojimus. Todėl galimybė valstybėms narėms sumažinti šiuos ribojimus yra išimtis Direktyva 69/169 siekiamo tikslo – palengvinti tarptautiniais maršrutais keliaujančių asmenų judėjimą supaprastinant muitinės formalumus prekių įvežimo momentu – atžvilgiu. Tik remiantis šiomis išimtimis, nurodytomis 5 straipsnio 8 dalyje, valstybėms narėms yra suteikta galimybė sumažinti kiekybinius apribojimus įvežamiems dviejų rūšių produktams: tabakui ir kavai bei kavos ekstraktams ir esencijoms.

34. Tiesa, 5 straipsnio 2 dalis nustato, jog valstybės narės „gali nustatyti mažesnes neapmokestinamų prekių vertės ir (arba) kiekio ribas“, jei jos yra įvežamos iš trečiosios šalies. Tačiau iš to negalima daryti išvados, kad priimant tokį teisės aktą, šiuo atveju nagrinėjamą Austrijos teisės aktą, negalima remtis 5 straipsnio 8 dalimi. Iš tikrųjų 8 dalis yra susijusi tik su tam tikrais produktais, būtent su tabaku ir kava. Todėl ji yra speciali norma, palyginti su platesnės apimties 2 dalimi, kuri taikoma visoms prekėms. Vadinasi, 5 straipsnio 2 dalis nekliudo tam, kad pagal 8 dalį priimtose nuostatose būtų galima taip pat atsižvelgti į keleivių įvežamų tabako ar kavos produktų kilmės valstybės geografinį artumą. Valstybė narė gali atsižvelgti į šią aplinkybę, kai ji nusprendžia sumažinti atleidimo nuo mokesčio kiekybinius ribojimus įvežamiems tabako ar kavos produktams, kad išspręstų trumpalaikių kelionių į trečiąsias šalis siekiant įsigyti cigarečių, kurioms taikomas gerokai mažesnis akcizo mokestis, keliamas problemas.

35. Šių produktų savybės ir su jų vartojimu susijusios skirtingos nacionalinės tendencijos nulemia 5 straipsnio 8 dalyje numatytos galimybės sumažinti importo kiekybinius apribojimus *raison d'être*. Šiuo atveju kalbama apie tabako, kavos ar kavos ekstraktų ir esencijų produktus, kurių kaina gali labai skirtis dėl įvairiose valstybėse narėse numatyto skirtingo mokestinio požiūrio, ypač dėl jiems taikomų akcizo mokesčių [13]. Tai ypač pasakytina apie tabako produktus. Nors valstybės tikslai nustatant labai didelius akcizų mokesčius gali labai skirtis, šių produktų vartojimo atgrasinimo tikslas, susijęs, pavyzdžiui, su sveikatos apsauga, yra visiškai teisėtas [14]. Iš tikrųjų, ypač kalbant

13 — Šiuo metu penkios valstybės narės yra nustačiusios akcizus kavos produktams. Žr. Komisijos pateiktą Tarybos direktyvos pasiūlymą dėl prekių, importuojamų keliaujančiųjų iš trečiųjų šalių asmenų, atleidimo nuo pridėtinės vertės ir akcizo mokesčių, KOM(2006) 76 galutinis, p. 5.

14 — Kaip žinoma, akcizai yra netiesioginiai vartojimo mokesčiai, kurie gali būti, pirma, biudžeto priemonė gauti įplaukoms į iždą, antra, priemonė, atgrasanti nuo tam tikrų produktų vartojimo, ypač dėl priežasčių, susijusių su sveikatos apsauga. Šis akcizo mokesčio tikslo dualizmo pripažinimas aiškiai matyti 2000 m. vasario 24 d. Sprendime *Komisija prieš Prancūziją* (C-434/97, Rink. p. I-1129, 19 punktas) ir generalinio advokato A. Saggio išvados šiai bylai 13 punkto. Žr. taip pat generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvadą byloje *Water* (2001 m. balandžio 5 d. Sprendimas, C-325/99, Rink. p. I-2729, 25 punktas).

apie mokesčius tabako produktams, kaip aiškiai pripažįsta Bendrijų teisė, jie yra veiksminga priemonė, atgrasanti nuo vartojimo ir taip apsauganti visuomenės sveikatą [15].

36. Darytina išvada, kad, remiantis Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalimi, valstybė narė turi teisę imtis priemonių, leidžiančių apsaugoti tabako gaminių apmokestinimo mokesčių politiką nuo žlugimo. Jei valstybės narės gyventojai galėtų lengvai išvykti į trečiąsias šalis, kuriose cigaretėms taikomas mažesnis mokestis, nes jų nesaisto pareiga laikytis bendro minimalaus akcizo, įtvirtinto Direktyvos 92/79/EBB [16] 2 straipsnyje, ir įsigyti bei įvežti šiuos produktus gerokai mažesne kaina, būtų aiškiai pakenkta fiskalinės politikos veiksmingumui atgrasyti nuo cigarečių vartojimo.

37. Taigi Austrijos Respublika turi turėti galimybę sumažinti kiekybinį apribojimą ne daugiau kaip 25 cigaretėms, kurias įveža keleiviai, grįžtantys *tik* iš tam tikrų trečiųjų šalių, kirsdami šios valstybės sausumos sieną, ir tai visiškai atitinka Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalies tekstą bei jo *raison d'être*. Be to, keleiviai, kuriems taikomas šis sumažintas atleidimas nuo importo mokesčio, gali būti tik tie asmenys, kurie gyvena Austrijoje, nes iš tikrųjų į juos yra orientuota su tabako gaminiais susijusi mokesčių politika, kurią valstybė gali teisėtai norėti ginti.

38. Todėl galima objektyviai pateisinti šioje byloje nagrinėjamą skirtingą požiūrį. Šį pateisinimą lemia dvi priežastys: nenustatymas cigaretėms tose šalyse, kurios yra skirtingai traktuojamos, tokio mokesčio dydžio, kuris būtų lygus pagal Bendrijų teisę šiems gaminiams taikomam minimaliam dydžiui, ir šių šalių bei Austrijos geografinis artumas, kuris sudaro palankias sąlygas Austrijos gyventojų trumpalaikėms kelionėms siekiant įsigyti cigarečių.

39. Kadangi šios aplinkybės, atrodo, pasitvirtina, skirtingas požiūris į tam tikras kaimynines šalis šalių, kurios nėra Austrijos kaimynės, arba šalių, kurios, nors ir yra jos kaimynės, cigaretėms taiko didesnį nei Bendrijos nustatytas minimalų mokestį, atžvilgiu yra objektyviai pateisinamas.

15 — 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje pasirašytos Konvencijos dėl PSO tabako kontrolės pagrindų, patvirtintos 2004 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimu 2004/513/EB (OL L 213 p. 8), 6 straipsnis nustato, jog „šalys pripažįsta, kad finansinės ir fiskalinės priemonės yra veiksmingos ir svarbios siekiant mažinti tabako vartojimą <...>".

16 — 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva dėl mokesčių, taikomų cigaretėms, derinimo (OL L 316, p. 8). Po pakeitimų, padarytų 2002 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2002/10/EB (OL L 46, p. 26), 2 straipsnio tekstas yra toks: „Kiekviena valstybė narė taiko mišrųjį minimalų akcizą (specifinį akcizą plius advaliorinį mokestį, išskyrus PVM), kurio dydis – 57 % didžiausią paklausą turinčios kainų grupės cigarečių pardavimo mažmeninės kainos (įskaitant visus mokesčius) ir kuris yra ne mažesnis kaip 60 eurų už 1 000 cigarečių, priskiriamų didžiausią paklausą turinčių kainų grupei. Nuo 2006 m. liepos 1 d. skaičius „60 eurų"; keičiamas „64 eurai".

40. Toks skirtingas požiūris turi būti proporcingas siekiamam tikslui. Jei, norėdama užkirsti kelią kelionėms siekiant įsigyti cigarečių į kaimynines šalis, netaikančias cigaretėms Bendrijos teisėje nustatyto minimalaus bendro akcizo, Austrija, laikydamasi Komisijos ginamos pozicijos, būtų priversta vienodai sumažinti kiekybinius apribojimus visoms pasaulio trečiosioms šalims, toks reglamentavimas būtų neproporcingas siekiamam tikslui.

41. Iš tikrųjų, jei valstybės narės, pasinaudodamos Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalyje joms suteikta galimybe, būtų įpareigotos arba atleisti nuo importo mokesčio keleivius, atvykstančius iš visų trečiųjų šalių, arba, atvirkščiai, – visiškai nesumažinti šio mokesčio, tai visiškai prieštarautų proporcingumo principui. Toks sprendimas „viskas arba nieko" paneigtų Direktyvos 69/169 pagrindinį tikslą, kuriuo, reikia priminti, siekiama liberalizuoti importo mokesčių sistemą keliaujant iš vienos Bendrijų valstybės narės į trečiąją šalį ir palengvinti keliavimą. Šis bendras Direktyvos 69/169 tikslas yra nesuderinamas su jos 5 straipsnio 8 dalies galimybe, nes ją įgyvendinant yra daromos kliūtys tarptautiniam keliavimui. Vis dėlto pusiausvyra, kurią reikia surasti tarp 5 straipsnio 8 dalyje numatytos galimybės įgyvendinimo ir Direktyvos 69/169 pagrindinio tikslo, reikalauja, kad valstybės narės pagal 5 straipsnio 8 dalį cigaretėms taikomo atleidimo nuo importo mokesčių sumažinimas neviršytų to, kas yra būtina užtikrinti, kad valstybė narė pasiektų Bendrijos teisėje pripažintų tikslų.

42. Dėl to esu tos nuomonės, kad Direktyvos 69/169 5 straipsnio 8 dalis turi būti aiškinama kaip neprieštaraujanti tokiam valstybės narės taikomam teisės aktui, kuris sumažina kiekybinius apribojimus atleidžiant nuo importo mokesčių cigaretes, įvežtas toje valstybėje narėje turinčių gyvenamąją vietą asmenų tik iš tų kaimyninių trečiųjų šalių, kurios cigaretėms netaiko bent jau Bendrijos teisėje nustatytus minimalius akcizus atitinkančių akcizų.

43. Iš to darytina išvada, kad Stojimo akto XIII priedo 6 skyriaus 2 dalis turi būti aiškinama kaip nedraudžianti Austrijos Respublikai laikinai toliau atleidimą nuo akcizų taikyti ne daugiau kaip 25 vienetams cigarečių, kurias iš Slovėnijos asmeniniame bagaže įveža keleiviai, gyvenantys toje valstybėje narėje ir į jos teritoriją grįžtantys kirsdami šios valstybės narės sausumos sieną arba vidaus vandenimis, kuris yra toks pat kaip ir Austrijos Respublikos taikomas atleidimas po paskutinės plėtros likusioms kaimyninėms trečiosioms šalims, kai jos cigaretėms netaiko minimalaus bendro akcizo, nustatyto Direktyvos 92/79, iš dalies pakeistos Direktyva 2002/10, 2 straipsnio 1 dalyje.

IV — Antrasis klausimas

44. Aš palaikau Austrijos vyriausybės nuomonę dėl antrojo nacionalinio teismo klausimo. Aplinkybė, kad sumažintas atleidimas nuo akcizų ne daugiau kaip 25 cigaretėms šiuo metu taikomas tik vienos trečiosios šalies (Šveicarijos) laisvosios zonos atžvilgiu, kai nuo akcizų atleidžiama 200 cigarečių, importuojamų į Austriją iš visų kitų trečiųjų šalių, yra pateisinamas objektyvia priežastimi, kad po Slovėnijos Respublikos įstojimo ši teritorija liko vienintelė besiribojanti bendra siena su Austrija trečiosios šalies teritorija, kurioje netaikomas akcizas, bent jau atitinkantis Bendrijų teisėje nustatytą minimalų bendrą akcizą. Tai iš esmės neturi įtakos šioje byloje nagrinėjamo Austrijos teisės akto Slovėnijos Respublikos (bei kitų Austrijos kaimyninių naujų valstybių narių) atžvilgiu atitikčiai Bendrijos teisei pereinamuoju laikotarpiu, kuriuo Slovėnijos Respublika nėra įpareigota laikytis Bendrijos teisėje numatyto bendro minimalaus akcizo cigaretėms. Tai taip pat nereiškia, kad toks sumažinto atleidimo nuo importo mokesčių taikymas valstybei narei, t. y. Slovėnijos Respublikai, kaip ir vienintelės trečiosios šalies laisvajai zonai, kaip suformulavo prejudicinį klausimą pateikęs teismas, pažeidžia laisvo prekių judėjimo principą EB 23, 25 ir 26 straipsnių prasme.

V — Išvada

45. Remdamasis tuo, kas išdėstyta, Teisingumo Teismui į *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt* pateiktus prejudicinius klausimus siūlau atsakyti taip:

„1. Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo

sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų XIII priedo 6 skyriaus 2 dalis turi būti aiškinama kaip nedraudžianti Austrijos Respublikai laikinai toliau taikyti sumažinto atleidimo nuo akcizų ne daugiau kaip 25 vienetams cigarečių, kurias iš Slovėnijos asmeniniame bagaže įveža keleiviai, gyvenantys šioje valstybėje narėje ir į jos teritoriją grįžtantys kirsdami šios valstybės narės sausumos sieną arba vidaus vandenimis, sutinkamai su šiuo metu Austrijos Respublikos taikomu atleidimu po paskutinės plėtros likusioms kaimyninėms trečiosioms šalims, kai jos netaiko bendro minimalaus akcizo cigaretėms, atitinkamai nustatyto 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/79/EBB dėl mokesčių, taikomų cigaretėms, derinimo 2 straipsnio 1 dalyje, pakeistoje 2002 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2002/10/EB.

2. Atsakymo į pirmąjį klausimą nekeičia tai, kad Austrijos teisės akte sumažintas atleidimas nuo akcizų šiuo metu taikomas tik vienos trečiosios šalies laisvosios zonos atžvilgiu, kai nuo akcizų atleidžiama 200 cigarečių, importuojamų į Austriją iš visų kitų trečiųjų šalių. Tai nepažeidžia EB 23, 25 ir 26 straipsnių."